

Redd menig Stene

Feltrasjoner, lyng i ræva og nettingundertøy.
Krig er ikke for pingler. Vi sendte vår reporter
Marianne Stene ut i felten. ➔

Oh o-oh,
I'm in the
army now!

Kunsten å krabbe i kratt:

Jeg var ganske sår på knærne etter hvert. Wenche derimot, syntes det var deilig «å bevege kroppen». Hver sin lyst ...

Mmmm! Frysetørket pasta og havrekjeks – et reall festmåltid.

Sminke er sminke: Etter flere dager i skogen uten dusj og speil, var det kjempegøy med en leksjon om kamuflasjesminke.

Ait kan kamufleres: Også geværmunningen må dekkes til. I militæret er ingenting overlatt til tilfeldighetene.

Rammeavtale:

Brrr ... Ikke spesielt digg å sitte med rumpa bar mellom bjørketrær en tidlig morgen. Men må man, så må man ...

G.I. Jane?:

Ikke helt ... Jeg ser vel strengt tatt mer ut som en godt kamuflert hottentott.

Skyt! Skyyyt! Ropene skjærer gjennom den stille natta, og slynger seg som ekko mellom fjelltoppene.

«Hjelp! Nå er det krig!», tenker jeg og kaster meg ut av soveposen. Jeg famler rundt i mørket, og snubler i en AG3 der jeg febrilsk leter etter hodelykta. Hjertet hamrer i brystet.

Men så blir det tyst, og det eneste som høres er igjen vinden som røsker i teltduken. Jentene ligger etter hverandre i soveposer, som militærgrønne pupper, mens jeg sitter på huk med bustete hår og hodelykta på snei. Forvirra, trøtt og litt engstelig.

Hva skjedde nå, egentlig? Men så begynner det å demre. De må ha snakket i søvne igjen. I går endevendte visstnok Mari teltet for å finne ammunisjon, i natt oppfordrer altså Anna til skuddveksling. Det tar tydeligvis på å være klar til strid døgnet rundt, eller KTS som jeg snart skal få erfare er et nøkkelbegrep i militæret.

Jeg titter forsiktig opp i soveposen til Anna. Hun sover som et barn, smatter fornøyd og legger en beskyttende hånd på rifla. Jeg er fortsatt ganske engstelig.

BÆSJ AND CARRY

Anna (25) sitter bredbeint over primusen og venter på at vannet skal koke.

– Det smaker dritt, men det er god næring, sier hun, og slenger over en pakke med feltrasjon til meg.

Hun er en av sju jenter som er på øvelse på Dombås i regi av Norges Lotteforbund. De har vært her i 10 dager, og snart er drømmen om å komme inn i Heimevernet som A-Lotter en virkelighet.

I ett døgn skal jeg trosse mitt anstrengte forhold til autoriteter og rigide systemer, og tjene landet sammen med dem. Jeg har vært bekymra for både våpenbruk og utedo, men akkurat nå er jeg mest urolig for hvordan jeg skal få i meg den steinharde middagsrasjonen.

– Du skal ha kokende vann oppi den altså, forklarer Anna, der jeg forundret trykker og klemmer på pakken.

Krigskosthold er ikke for pyser, jeg er blitt advart om magetrøbbel.

– Jeg måtte skikkelig bæsje i stad!, utbryter Mari (26).

– Det så vi ..., ler Eva (21).

Mari forteller lattermildt om morgentimenes fjellmarsj, og om hvor dum hun var som ikke gikk på do etter frokosten. For etter at de hadde passert tregrensa klarte hun ikke å holde seg lenger.

– Jeg hadde ingen steder å gjemme meg, så jeg måtte bare be de andre snu seg. Så satt jeg der, da, med stridsvest og AG3, og trøkka. Jeg pressa så hardt at tårene trilla, flirer hun.

– Akkurat, svarer jeg, og drøvtygger på pastabitene, mmm, godt med middag.

Etter ti dager i skauen under samme teltduk er jentene blitt særdeles meddelssomme hva gjelder både samkjørte messykluser og dorutiner.

Og de viser stolt fram sin egen *bæs-and-carry*-stasjon et lite stykke unna leieren.

– Først så tisser vi her, viser Mari og setter seg på huk i lyngen.

– Så fester vi en pose på denne krakken og bæsjer oppi der. Når vi er ferdige legger vi posen oppi søppelsekken der, som vi leverer til depotet med jevne mellomrom. Det er ikke verre enn det, smiler hun.

Ikke verre? Jeg tømmer diskret ut resten av rasjonsposen, og håper for Guds skyld at jeg ikke må bæsje mens jeg er her. Men allerede nå merker jeg at jeg sliter med fordøyelsen. Magen buldrer og brummer. Hallo, gjæringsprosess.

STRIDSSTRATEGI

– Vi har fått melding om at demonstranter er på vei for å stoppe jegernes skyteøvelse. Dere må ta dere inn til en

” Så satt jeg der, da, med stridsvest og AG3, og trøkka.”

MARI (26)

observasjonspost og melde fra. Dere må ikke bli sett! instruerer offiser Elvestad.

Jentene noterer ned kartreferanser, kodeord og radiofrekvenser. Personlig er jeg litt motvillig til å legge ut på tokt når klokka er langt etter normal arbeidstid. Begynner ikke *Hotel Caesar* snart? Men jeg tar meg i det. Denne gangen skal jeg være positiv, og ikke pottesur som da jeg ble tvunget ut på skogstur på ungdomsskolen.

Lag 1, bestående av
Wenche, Eva, Anna og Mari.
Ja, og så meg, da ...

– Ut på tur, aldri sur, sier jeg blidt, og dunker sidekvinnen kameratlig i skulderen. Men jentene ser så alvorstynget ut at jeg begynner å blande fiksjon og fakta: Er det virkelig demonstranter her?

– Fy faen! Dette er så dritvanskelig, utbryter Anna.

– De har sikkert nattoptikk og alt, fortviler hun.

Hun er dagens leder for lag 1; Eva, Wenche, Mari – og nå også meg. Det er hun ikke spesielt glad for.

– Du må ikke ødelegge dette oppdraget for oss, sier hun strengt.

Jeg rister underdanig på hodet, og lover på tro og ære at jeg skal være så stille og flink jeg bare kan.

– Bra. Bare hold deg i bakgrunnen så går det fint. Nå må vi legge en strategi på hvordan vi skal ta oss fram til observasjonsposten ...

Anna slenger beinet oppå trestubben, dytter en porsjonssnus inn under overleppa og myser utover skogen.

– Er vi KTS, jenter?

De blir enige om å gå løs på fienden i rekkeformasjon; Mari først som speider, deretter Anna som har oversikten over laget og gir tegn til hvilken retning vi skal gå. Nestemann i rekka er Wenche med sambandet på ryggen, deretter kommer Eva som skal avverge eventuelle bakholdsangrep. Og helt til slutt lusker jeg, uten annen funksjon enn å ikke ødelegge.

Men jeg kjenner at magen er i ulage, den rumler og bråker. I den evigstille skogen er jeg redd for at en liten fjert kan sette hele dette oppdraget i fare. Jeg kjenner presset. Bokstavelig talt.

DET ER MOTTATT. OVER.

Skumringen har sneket seg innpå. Vi har vært på tokt i to timer, men har ikke forflytta oss nevneverdig. Lagleder sonderer terrenget nøye, vinker oss framover med en bekymret mine, gjør stoppteget med håndflaten, skuler mistenksomt rundt.

«Når jeg gjør sånn, betyr det stopp». Anna forbereder oss på det vanskelige oppdraget som venter. Jeg synes det er litt morsomt. Det synes ikke hun. →

Alltid beredt: Stridsvesten er sirlig pakket med tamponger og ammunisjon. Alt man trenger i krigen.

Kamille viser lekker militærmøte. Netting er et must i høst. →

Apokalypse nå! Dette bildet er ikke tatt fra en krigsfilm. Det er fra lotteøvelse på Dombås.

Jeg begynner å bli lei. Hvor er disse demonstrantene, egentlig? Og hvorfor skal vi krype rundt med gevær og radiosendere? Kan vi ikke bare snakke med dem? Og ringe fra mobilen og si hva vi er blitt enige om? Jeg resignerer på en mosedott. De får klare oppdraget uten meg.

Endelig framme på observasjonsposten er jentene ivrige. De speider konsentrert fra skjulestedet bak en stein.

– Da kan du melde fra, hvisker Anna bestemt til Wenche, som skrur seg inn på avtalt frekvens på sambandet.

– 9 dette er 1. Vi observerer en dame som snakker i mobiltelefon. Over.

– Det er mottatt. Over, knitrer svaret fra den gamle radioen.

Jentene sender hverandre fornøyde blikk, og lagleder gjør tegn på at de skal ta fatt på returen.

Sånn. Det var godt vi fikk avverget DEN faren.

TÅFIS OG TÅRER

Det er snart midnatt, og jentene har vært på beina siden klokka seks i dag tidlig. Instruktør Moksnes kikker medlidende på jentene der de sitter med mosedotter i håret og skjoldete kamuflasjesminke.

Hver kveld kommer han på inspeksjon for å sjekke føttene deres. Om det er gnagsår som trenger behandling eller gamle bandasjer som må skiftes. AG3-en må også være i god stand. Militære prosedyrer fordi du ikke kommer noen vei uten bein og gevær som fungerer.

– Stakkars Moksnes, ler Mari og drar av seg sokkene.

”Jeg begynner å bli lei. Hvor er disse demonstrantene, egentlig?” KAMILLES UTSENDTE

Lukta av tåfis er mildt sagt påtrengende da fire jenter, som ikke har dusjet på flere dager, tar av seg på beina inne i et lite telt.

– Dette er ingenting i forhold til store manneføtter, humrer instruktøren.

– Jeg vet det er seint og at dere er slitne, men dere må rengjøre rifla før dere legger dere, beordrer han.

Det blir stille i teltet. Jentene ser på ham med bedende øyne.

– Det kan du ikke mene?, sier Anna spakt og bøyer hodet. Det drypper tårer på den grønne militærbuksa.

Hun snur seg og finner fram pussefilla. – Jeg tror dere er gale, sier jeg, og pakker meg inn i soveposen. Bare tanken på en natt til i telt er slitsom nok for meg akkurat nå.

Jeg hadde mine mistanker, men nå er det altså bekreftet: Jeg er ikke en kvinne du tar med deg i krigen.

Blir det krise får du ringe noen av disse, de er alltid KTS. Over og ut.

E-POST: marianne.stene@egmonthm.no

Lotter – jenter som tør, vil, kan!

Norges Lotteforbund ble stiftet så tidlig som i 1928, og tanken var å forberede kvinner til å overta mennenes oppgaver i krig. Mottoet er «Jenter som tør, vil, kan», og alle jenter over 16 år kan melde seg inn. Gjennom kurs innen blant annet sanitet, samband og transport kan lottejentene trå til ved krig. Mange bruker

også Lotteforbundet som et springbrett inn i det militære. Ved å gjennomgå kurs i grunnleggende soldatferdigheter kan de skrive tjenesteavtale med Heimevernet, og blir da kalt A-lotter. Det var årets kull av A-lotter vi besøkte i denne reportasjen. Vil du vite mer om lottene? Sjekk ut lottene.no.